

JAARVERSLAG 2022

Dossiernummer 8020591 (2021/1981)

Via speeddates maakten (nieuwe) gemeenteraadsleden op 10 mei kennis met Utrechtse senioren.

COSBO-Stad-Utrecht
Churchillaan 11 – E 1
T 06 8350 5096
info@cosbo-stad-utrecht.nl
www.cosbo-stad-utrecht.nl
KvK 41187050

Voorwoord

Over 2022 is genoeg te vertellen. Hoe COSBO-Stad-Utrecht zich bemoeide met de gemeenteraadsverkiezingen en de nieuwe gemeenteraadsleden, hoe we goede vrijwilligers hadden in relevante organen op het terrein van bijvoorbeeld media, openbaar vervoer en wonen.

Waar we bijzondere aandacht organiseerden voor senioren met een migratieachtergrond, voor en door senioren uit de LHBTQI-gemeenschap, senioren met een laag inkomen en met een informatieachterstand.

U leest erover in dit jaarverslag.

U leest daarin tussen de regels door dat het allemaal mensenwerk is wat we doen. Zonder waardevolle en trouwe vrijwilligers, zonder uitstekende en loyale medewerkers kunnen we mooie plannen hebben, maar dan wordt het niks. Dank en grote waardering voor al diegenen die zich in COSBO-Stad-Utrecht verband ingespannen hebben voor een Utrecht waar het voor senioren fijn leven is.

Om de belangenbehartiging door en voor senioren in Utrecht fris, krachtig en actueel te houden, is het soms goed nieuwe paden te bewandelen. Wij doen dat door samen met ACO (Adviescommissie Ouderenbeleid) op 1 januari 2023 een nieuwe organisatie te starten onder de voorlopige werktitel COSBO-ACO.

Wim van Minnen, voorzitter COSBO-Stad-Utrecht

Inhoud

- P 2 Voorwoord
- P 3 Inleiding
- P 3 Activiteiten binnen de speerpunten
- P 6 Overige thema's en activiteiten
- P 7 Kennisontwikkeling
- P 8 Samenwerking
- P 9 Communicatie
- P 10 Organisatie

Colofon:

Tekst: COSBO-Stad-Utrecht

Beeld: Annet Spoelstra; Moon Saris

Inleiding

COSBO-Stad-Utrecht zet zich in voor *alle* senioren in de stad Utrecht. Als belangenorganisatie spreken we de gemeente en andere maatschappelijke organisaties aan op de uitwerking van beleid voor -met name- ouderen in een kwetsbare fase van hun leven.

We pleitten in 2022 daarom speciaal voor:

- makkelijk vindbare en toegankelijke informatie;
- geschikte en veilige woningen, ruimte voor nieuwe woonvormen en meer bewustwording over eigen woontoeekomst;
- preventiemaatregelen voor een gezonde leefstijl en voorzieningen in de wijk op het gebied van cultuur en welzijn;
- passende zorg, hulp en ondersteuning;
- toegankelijk vervoer.

Bovendien vinden wij dat voorzieningen cultuur- en LHBTQI+-sensitief moeten zijn.

Nadat de corona-maatregelen begin 2022 zijn afgezwakt of gestopt, kwam de samenleving weer langzaam op gang. Dat gold ook voor de contacten met de achterban van COSBO-Stad-Utrecht. Dankzij digitale bijeenkomsten kon een aantal zaken doorlopen. Toch was het contact met een deel van de vrijwilligers door het gebrek aan fysieke samenkomsten enigszins verwaterd. We hebben ons ingespannen om dit te herstellen. Ook kwamen de contacten en overleggen met collega belangenbehartigers en andere organisaties in het zorg- en welzijnsdomein weer op gang.

Het tweede halfjaar 2022 was voor COSBO-Stad-Utrecht een pittige periode. Het vertrek van Els Swerts, die zich heel lang op vele dossiers manifesteerde, was een aderlating. De ziekte van directeur Beer Boneschansker en zijn vertrek per 1 december kwamen daar bovenop.

Begin 2023 fuseerde COSBO-Stad-Utrecht met seniorenplatform ACO. Er is in 2022 een begin gemaakt om de nieuwe organisatie een goede start te geven. Dat leidde onder meer tot de aanstelling van interim-directeur Theo Wennekes per 1 januari 2023.

Activiteiten binnen de speerpunten

COSBO-Stad-Utrecht bracht in 2022 met vijf speerpunten extra focus aan in de werkzaamheden:

Informatie en communicatie

Beeldbellen is in coronatijd veel ingezet. Toch blijft het een feit dat senioren niet altijd digitaal vaardig zijn. Dat vermindert de toegang tot voorzieningen en vergroot gevoelens van eenzaamheid. Meer dan ooit is duidelijk geworden dat goed bereikbare ontmoetingsplekken in de buurt belangrijk zijn. Het aanbod moet aansluiten bij de behoefte van de bezoekers.

We hebben bij organisaties aangedrongen op het verstrekken van schriftelijke of persoonlijke informatie, naast digitale informatie. COSBO-Stad-Utrecht informeerde de senioren waar wij mee in contact staan zo laagdrempelig mogelijk over relevante onderwerpen. Besloten is om in 2023 een werkgroep Informatie & Communicatie op te richten.

Wonen

In de Werkgroep Wonen van het Maatschappelijk Netwerk Utrecht (MNU) hebben twee vrijwilligers van COSBO-Stad-Utrecht zitting. Besproken werden in 2022 onder meer het Coalitieakkoord; diverse bouwprojecten in Utrecht; de toegankelijkheid daarvan voor senioren en mensen met een beperking; het bouwvolume van geschikte seniorenwoningen.

COSBO-Stad-Utrecht was via de Werkgroep Wonen bovendien actief in de Kopgroep (T)huis voor ouderen. Gemeente, zorgverzekeraar, woningbouwcorporaties en zorginstellingen spraken de intentie uit om per jaar 600 zorgwoningen te realiseren.

Preventie en welzijn

In Utrecht zijn verschillende maaltijdvoorzieningen die voldoen aan uiteenlopende wensen en behoeften van senioren. De gemeente bezon zich in 2022 op de vraag hoe hierop het beste ingespeeld kan worden. Men raadpleegde ook COSBO-Stad-Utrecht enkele malen. In dat kader namen we deel aan een buurtlunch in het Drie Generatiehuis op Kanaleneiland.

Daarnaast ondersteunden we via onze kanalen het preventieve hitteplan van de gemeente en we besteedden aandacht aan culturele en sportieve activiteiten in de stad. Ook bezochten we Wijkproeverijen van DOCK. We adviseerden schriftelijk bij een raadsinformatiebijeenkomst (RIB) over de kadernota cultuurparticipatie.

Zorg

De gemeente Utrecht koos ervoor om de thuiszorg aan vier partijen uit te besteden. Dit leidde ertoe dat niet iedereen zijn eigen hulpverlener heeft kunnen houden. Ook was er hierdoor te weinig beschikbaar personeel. Dit heeft zich in 2023 versterkt doorgezet. Via deelname aan de Cliëntenraad WMO waarschuwt COSBO-Stad-Utrecht voor de ernstige gevolgen van deze situatie.

Tijdens het verkiezingsdebat op 13 februari was zorg een van de aandachtspunten.

De overgang van de WMO naar de Wet Langdurige Zorg (Wlz) is bijzonder complex. De gemeente Utrecht ontving landelijke subsidie om de rol van de Onafhankelijke Clientondersteuning (ondergebracht bij U-Centraal) bij dit proces te onderzoeken en te versterken. U-Centraal ontwikkelde een checklist en een Masterclass voor professionals die cliënten hierbij ondersteunen. Wij hebben erop aangedrongen dat ook de informatievoorziening aan senioren zelf verbeterd wordt.

Naast de hierboven genoemde organisaties hadden we binnen dit thema contact met de Werkgroep senioren HUS (Sterkz-org); Netwerk palliatieve zorg; Netwerkcoördinator Ketenzorg Dementie stad Utrecht. Ook bezochten we de Wijkmarkt Noord-West. Daar waren presentaties en uitwisseling over nieuwe organisatie- en samenwerkingsvormen tussen zorgpartijen in deze wijk.

Vervoer

Vrijwilligers van COSBO-Stad-Utrecht zijn actief binnen ROCOV en het Toegankelijkheidsnetwerk. Zij constateerden dat de Regiotaxi niet altijd voldeed aan de gevraagde service. Het kan gaan om noodzakelijke verplaatsingen. Een noodkreet in het AD was het gevolg. De lange wachttijden zouden zijn ontstaan door personeelstekorten. Ook in de ogen van de Cliëntenraad WMO mag dit geen excuus zijn om mensen die wettelijk recht hebben op een voorziening, dit te ontzeggen. Ook deze negatieve ontwikkeling zette zich in 2023 door.

We waren via meerdere overleggen betrokken bij het pilotproject gratis OV voor 66-plussers vanuit de provincie. Ook in de communicatie besteedden we hier aandacht aan. We hoorden van diverse kanten dat de aanvraagprocedure voor het abonnement voor veel senioren (te) gecompliceerd is.

Aad Burger: 'Bij het maken van nieuwe plannen wordt veel te laat nagedacht over de gevolgen voor mensen die minder fit of mobiel zijn.'

De gemeentelijke werkgroep van het Toegankelijkheidsnetwerk was niet erg actief. Onze vrijwilliger heeft daarom aangegeven hier geen vertegenwoordiger van COSBO-Stad-Utrecht meer te willen zijn. Daarvoor wordt vervanging gezocht.

Overige thema's en activiteiten

Gemeenteraadsverkiezingen

Centraal in het eerste deel van het jaar stonden de verkiezingen voor de gemeenteraad in maart. In aanloop daarnaartoe hebben we speerpunten geformuleerd die voor senioren van belang zijn. Dit waren praktische zaken waar de gemeenteraad over kan besluiten. Helaas zagen we weinig van onze adviezen terug in de partijprogramma's.

In februari organiseerden we een verkiezingsdebat samen met ACO, FNV-Senioren, KBO-Leidsche Rijn en KBO-PCOB Stad Utrecht. Daar werden toekomstige raadsleden aan de tand gevoeld over hun bedoelingen voor en met senioren.

Verkiezingsdebat op 13 februari 2023.

De gekozen raadsleden ontvingen vervolgens een kaart met felicitaties en de oproep om de senioren niet uit het oog te verliezen. Als afsluiting organiseerde COSBO-Stad-Utrecht op 10 mei een speeddate-avond. Daar konden raadsleden kennis maken met de ervaringen van senioren. Dit leverde geanimeerde gesprekken op die aan beide kanten werden gewaardeerd.

Armoede

Veel senioren - met soms alleen een (onvolledige) AOW - werden hard getroffen door onder meer de hoge energie- en voedselprijzen. COSBO-Stad-Utrecht nam deel aan een bijeenkomst van de Armoede Coalitie (waar we onderdeel van uitmaken) en de gemeente Utrecht. De gemeente ging in gesprek met maatschappelijke organisaties en ervaringsdeskundigen over de koopkrachtcrisis. COSBO-Stad-Utrecht vroeg extra aandacht voor senioren. Zij hebben bovendien te maken met stijgende zorgkosten en doen niet makkelijk een beroep op derden.

Utrechtse Regenboog Alliantie 50+ i.o.

De ondersteuning van LHBTQI+-senioren in de stad vanuit zorg- en welzijnsorganisaties, vraagt meer aandacht. COSBO-Stad-Utrecht heeft een kwartiermaker gevraagd hen te stimuleren om

cultuursensitief te werken. Ook wordt hen gevraagd te kijken hoe de bejegening van oudere LHBTQI+-ers verbeterd kan worden en of de Roze Loper kan worden gerevitaliseerd. Er is een commissie Strategie samengesteld uit het management/bestuur van zes organisaties (Buurteams Sociaal Utrecht, Careyn, COSBO-Stad-Utrecht, Dock, NIZU, gemeente Utrecht) en twee ambassadeurs regenboog 50+. De commissie heeft geconstateerd dat de focus eerst op het werk binnen de organisaties moet liggen, waarbij men elkaar ondersteunt.

Financiële Veiligheid Senioren

In het Oude Stadhuis in Utrecht vond eind november de conferentie *Financiële Veiligheid Senioren* plaats. Deze bijeenkomst was georganiseerd door seniorenplatform ACO in samenwerking met COSBO-Stad-Utrecht. Burgemeester Sharon Dijksma nam het Actieplan van de Lokale Alliantie Utrecht in ontvangst. Aanwezig waren raadsleden, betrokken organisaties, senioren en andere belangstellenden. In de RIB van 21 maart 2023 bleek de gemeente de eerste stappen te hebben gezet om de aanbevelingen van de conferentie op te volgen.

Burgemeester Sharon Dijksma nam het Actieplan van de Lokale Alliantie Utrecht in ontvangst.

Ook bezochten we bijeenkomsten van SAMEN RIDI (DOCK) en maakten we deel uit van de Werkgroep participatie MNU.

Kennisontwikkeling

Sociale basis

COSBO-Stad-Utrecht nam in september deel aan het Congrestival 'Sterke Sociale Basis'. Dit werd georganiseerd door onder andere Movisie en de ministeries van VWS, BZK in het Krachtstation - Kanaleneiland. Centrale vraag: wat kunnen bestuurders, inwoners en professionals doen om de sociale basis in buurten succesvol te versterken? Bestuurders uit meerdere gemeenten vertelden over hun ervaringen. Verontrustend genoeg behoorden senioren niet altijd tot hun doelgroep.

Verkenning onder zorgmijders

COSBO-Stad-Utrecht bezocht in september de slotconferentie 'Taking care of caregivers', een samenwerking van Pharos, NOOM, Universiteit van Humanistiek en Mantelzorg.NL. Eerder in het jaar vroeg Buurtteam Sociaal ons naar signalen van senioren die -al dan niet bewust- geen gebruik maken van de bestaande ondersteuning. Wij gaven aan dat met name senioren met een migratieachtergrond en hun mantelzorgers de nodige informatie ontberen om ondersteuning te vragen. Zij ervaren de toegang tot zorg als een hoge drempel. Zorgverwachtingen van senioren naar hun kinderen spelen daarin mee. We hebben het Buurtteam geholpen aan contactgegevens van sleutelfiguren binnen de migrantengemeenschap. In een later stadium zullen we de uitkomsten van hun onderzoek bespreken.

67 Plus in Utrecht

Op 31 oktober publiceerde de Staat van Utrecht haar nieuwe special "67 plus in de provincie Utrecht in 2040". Wetenschappelijke gegevens en analyses brengen de problemen in kaart die de samenleving te wachten staat als het om de positie van senioren in Utrecht gaat.

Bovendien waren we aanwezig bij: conferentie "Een nieuwe generatie senioren langer thuis"; conferentie "Thuis in de samenleving, zorg, wonen, welzijn senioren"; Webinar GROZ Utrecht; Masterclass "Kunst & cultuur tegen eenzaamheid"; wijkcollege NoordWest over dementie; Webinar "Hoe maak je jouw organisatie aantrekkelijk voor (nieuwe) vrijwilliger".

Samenwerking

COSBO-Stad-Utrecht zocht samenwerking met aanverwante partijen. Ook werkten we samen met organisaties en instanties die ons aanvullen als het gaat om kennis en aandachtsgebieden. Dat leidde onder meer tot de succesvolle toenadering tot seniorenplatform ACO. Meer hierover in het hoofdstuk "Organisatie". Door ziekte en het vertrek van de directeur stonden sommige contacten op een lager pitje. Bestuursleden en het team hebben dit zoveel mogelijk ondervangen.

Raadsleden, ambtenaren en wethouders

In november - december bezochten we RIB's over Participatie, Bestaanszekerheid en hulpmiddelen WMO. Medio november had COSBO-Stad-Utrecht samen met ACO een (kennismakings-)gesprek met wethouder Linda Voortman en contactambtenaar Jorden van Luxemburg.

Netwerk Senioren Migranten Utrecht

Op initiatief van de nieuwe COSBO-medewerkster kwamen de deelnemers van het Netwerk Ouderen Migranten Utrecht (NOMU) bij elkaar. Unaniem was men van mening dat naast belangenbehartiging ook actie gewenst is. Onderwerpen blijven te lang liggen. Wonen, cultuur-sensitieve zorg en informatievoorziening aan laaggeletterden blijven de aandacht hebben van het NOMU. COSBO-Stad-Utrecht bezocht in december de viering van het 30-jarig bestaan van Ontmoetingsproject Surinaams Hindostaanse senioren Stichting Asha.

SOLGU

COSBO-Stad-Utrecht werkt nauw samen met SOLGU op de onderwerpen waar gezamenlijke belangen op het spel staan. We zitten beiden in de Cliëntenraad WMO en Werkgroep Wonen MNU. Doordat we burens zijn, zijn er ook veel informele contacten, die de samenwerking vergemakkelijken.

Utrecht voor Later

Deelname van COSBO-Stad-Utrecht aan het project *Utrecht voor Later* is in de loop van 2022 beëindigd. Op verzoek van de gemeente is het hosten van de website wel opgenomen in de begroting voor 2023.

Communicatie

Via de website en nieuwsbrief informeerden we met regelmaat onze lezers over zowel landelijke als lokale ontwikkelingen. Daarbij richtte de communicatie zich zowel op senioren in de stad als op professionals die met senioren van doen hebben. Via Twitter en Facebook is van tijd tot tijd naar onder meer de eigen website en naar activiteiten van derden verwezen.

We hebben professionele foto's laten maken van een aantal Utrechtse senioren en hebben hen geïnterviewd. Beeld en verhaal zetten we in bij verschillende vormen van communicatie.

Marlies Alvares is een van de senioren die we op beeld mochten vastleggen en interviewen. Haar verhaal, en die van de anderen, staat op de website www.cosbo-stad-utrecht.nl

In afwachting van de eenwording met ACO in 2023 is de ontwikkeling van een nieuwe naam, huisstijl, website et cetera opgeschort. In het najaar is een voorstel geschreven voor de aanpak van het huisstijl-traject in 2023. Ook zijn afspraken gemaakt met een externe partij om dit te begeleiden.

Organisatie

Samengaan met ACO

Een belangrijke ontwikkeling voor onze organisatie in 2022 was het voorgenomen samengaan met ACO. Door de jaren heen kwam regelmatig ter sprake of het niet duidelijker, sterker zou zijn wanneer ACO en COSBO-Stad-Utrecht de krachten zouden bundelen. Vanuit een gemeenschappelijke voorbereidingsgroep zijn de eerste plannen ontwikkeld. Na de zomer zijn de bestuursvergaderingen over en weer door afgevaardigden van de andere organisatie bezocht. Steeds vaker traden we samen naar buiten. Na aanvankelijke aarzelingen van sommige betrokkenen is het samengaan eind 2022 beklonken. Op 1 januari 2023 is het officieel ingegaan. Juridisch is Stichting COSBO-Stad-Utrecht de rechtspersoon die gebruikt wordt voor de nieuwe organisatie. De themabijeenkomsten en de Seniorenburgemeester zijn de parels in het werk van ACO. Zij zullen in de nieuwe organisatie hun plek krijgen. De gemeente Utrecht steunt dit samengaan en faciliteert dat.

Bureau en team

Op het bureau zijn we gaandeweg weer overgegaan naar werken op kantoor. Tegelijkertijd hebben we onze ICT-omslag goeddeels afgerond. We kunnen, na een training, vanuit thuis werken. Ook is er een goed werkende airco geïnstalleerd zodat we zomers normaal op kantoor kunnen werken.

Els Swerts nam per 1 september afscheid, na zich ruim twintig jaar te hebben ingezet voor de belangen van senioren in Utrecht. Zij heeft zich naast de domeinen wonen, zorg en inkomen vooral sterk gemaakt voor goed contact met de vrijwilligers. Met Els verloren we een medewerker die uitstekend was ingevoerd op verschillende domeinen en het politieke speelveld. Voor dit alles zijn we haar zeer erkentelijk. Sinds 1 oktober versterkt Shirley Ramdas het team. Zij is voor 16 uur per week als belangenbehartiger aangesteld en heeft een groot netwerk onder migrantenorganisaties.

Directeur Beer Boneschansker besloot om per 1 december COSBO-Stad-Utrecht te verlaten. We danken hem voor wat hij in twee jaar voor de organisatie heeft betekend. We noemen in het bijzonder de bijeenkomst met de nieuwe raadsleden over de positie van senioren in de stad, zijn inzet bij het samengaan van ACO en COSBO-Stad-Utrecht en de bijeenkomsten met onze vrijwilligers.

Door ziekte was de directeur ook tussen eind september en 1 december afwezig. Tijdens zijn afwezigheid hadden de teamleden regelmatig overleg met de voorzitter en andere bestuursleden. Zij bespraken de gang van zaken en de plannen voor de toekomst. Het bestuur zette een vacature uit voor een interim-directeur. Hoofdtak was om het samengaan van COSBO-Stad-Utrecht en ACO uit te werken en te implementeren.

Op 31-12-2022 bestond het team uit:

- Directeur (24 u): vacant
- Annet Sjoerdsma (16 u), secretariële ondersteuning
- Ellie Tap (18 u), communicatieadviseur/belangenbehartiger
- Shirley Ramdas (16 u), belangenbehartiger

Bestuur

Het bestuur van COSBO-Stad-Utrecht kwam in 2022 zesmaal bij elkaar. Thema's in de vergaderingen waren onder andere de ziekte en het vertrek van de directeur, de voorbereidingen van het samengaan met ACO, het indienen van het werkplan 2023 en de kennismaking met wethouder Linda Voortman. Het bestuur evalueerde zijn eigen functioneren in februari, zoals de governance regels dat voorschrijven. Besturen op afstand en de verbinding met deelgroepen binnen de senioren van de stad waren hier belangrijke thema's.

Sytse Koopmans, secretaris, nam na twee termijnen in november afscheid van het bestuur. Sytze bracht een groot netwerk in de stad mee, ervaring in de gemeentepolitiek en kennis van bestuurlijke processen. Het bestuur bedankt hem voor zijn waardevolle inbreng op deze terreinen. Regina Visscher werd tot secretaris benoemd. Het jaar 2022 is met een positief resultaat afgesloten. Nadere informatie staat in de jaarrekening 2022.

Op 31-12-2022 bestond het bestuur uit:

- Wim van Minnen, voorzitter
- Shafira Muradin, penningmeester
- Regina Visscher, secretaris
- Abdelkader Tahrioui
- Jan Bergstra

Per januari 2023 is het bestuur uitgebreid met Christa Tydeman en Thérèse van den Hurk, beiden afkomstig van het ACO-bestuur.

Vrijwilligers

In de zomer waren fysieke bijeenkomsten weer mogelijk. Om de banden met de vrijwilligers en ACO-leden aan te halen, organiseerden we een barbecue. De bijeenkomst bij The Colour Kitchen in Zuilen was geslaagd. Naast de hernieuwde informele contacten werden de plannen rond de samenwerking met ACO aangekondigd.

Er vond tussentijds afstemming en overleg plaats tussen het bureau en diverse vrijwilligers. Dit betrof onder meer leden van de werkgroep Wonen, het ROCOV en vrijwilligers die jaarlijks zitting hebben in de jury van de gemeentelijke Toegankelijkheidsprijs. Vanuit COSBO-Stad-Utrecht maakt een vrijwilliger deel uit van de Mediaraad voor de regionale omroep vanuit de geleding 'senioren'.

COSBO-Stad-Utrecht heeft veel waardering voor de vrijwilligers die zich actief inzetten voor senioren in de stad. Om deze inzet ook in de toekomst succesvol te laten zijn, is het van belang nieuwe senioren aan ons te binden. Dit zien we als een van onze taken voor 2023.